

NOTĂ ANALITICĂ: NOTĂ ANALITICĂ: DE CE TREBUIE REDUSE TARIFELE PENTRU ENERGIE TERMICĂ ȘI ELECTRICĂ, LIVRATE DE SA „TERMoeLECTRICA”

Autori: **Tudor Șoitu, Sergiu Tofilat**

19 octombrie 2018

Tariful actual pentru energia termică livrată consumatorilor din mun. Chișinău de către SA „Termoelectrica”, aprobat de ANRE în martie 2017¹, constituie 1122 lei / Gcal. Pentru producerea energiei termice, SA „Termoelectrica” procură gaze naturale de la SA „Moldovagaz” în baza tarifelor aprobate de ANRE. Cheltuielile privind procurarea gazelor reprezintă peste 77% din costurile incluse în tariful pentru energie termică² (1686,7 mln lei / 2194,5 mln lei). Respectiv diminuarea tarifelor pentru gazele naturale are un impact semnificativ asupra tarifelor pentru energia termică.

În martie 2018 ANRE a redus tariful pentru gazele naturale furnizate centralelor electrice de termoficare cu 982 lei sau 19,6% (de la 5000 lei la 4018 lei)³. Acest factor contribuie la **reducerea cheltuielilor pentru producerea energiei termice cu 15%** și la formarea devierilor financiare. Menționăm că ajustarea tarifelor trebuie efectuată dacă există o deviere mai mare de 3% de la costurile reglementate⁴. Hotărârea ANRE din martie 2018 privind reducerea tarifelor pentru gazele naturale nu prevede aplicarea retroactivă a noilor tarife. Contrar acestor prevederi, facturile pentru consumatorii casnici au fost recalculate retroactiv, începând cu 01.01.2018, la solicitarea publică a prim-ministrului Pavel Filip⁵. Însă pentru SA „Termoelectrica” nu a fost aplicat același principiu.

Totodată, în rezultatul analizei altor costuri incluse în tariful pentru energia termică, au fost depistate neclarități în privința justificării acestora, și anume:

1. **Consumul propriu de energie electrică** a constituit 109,2 mln kWh, sau 14,7% raportat la volumul de producere a energiei electrice pentru anul 2016⁶. Pentru comparație, consumul propriu de energie electrică la centrala MoldGRES din regiunea transnistreană a constituit 6,5% în anul 2014⁷. În aceste condiții este necesară o analiză minuțioasă a modului cum se determină aceste cheltuieli la SA „Termoelectrica”;

¹ Hotărârea ANRE nr. 109 din 17.03.2017

² Calculele se bazează pe informația publicată de ANRE în septembrie 2016 cu privire la structura tarifelor pentru energia termică și electrică livrate de SA „Termoelectrica”. Datele publicate de ANRE în anul 2017 nu conțin informația respectivă.

³ Hotărârea ANRE nr. 88 din 16.03.2018

⁴ Pct. 34 din Metodologia de calculare a tarifelor pentru energia termică, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 482 din 06.09.2012

⁵ <https://gov.md/ro/content/premierul-pavel-filip-exista-premise-pentru-reducerea-cu-circa-20-tarifelor-pentru-gazele>

⁶ Calculul tarifului la producerea energiei electrice, energiei termice și la apa de adaos de SA „Termoelectrica” pentru anul 2016; Sursa - <https://bit.ly/2CDInlj>

⁷ Sursa - <https://bit.ly/2CGm52r>

2. **Uzura mijloacelor fixe.** Valoarea uzurii mijloacelor fixe, inclusă în costurile reglementate ale SA „Termoelectrica” în octombrie 2011, a constituit 68257,7 mii lei⁸. După aprobarea noilor tarife la energia electrică (2016) și termică (2017), valoarea uzurii constituie cumulativ 127 238 mii lei⁹, fiind **majorată de aproape 2 ori**. Majorarea uzurii are loc în cazul efectuării investițiilor și/sau reevaluării mijloacelor fixe. Considerăm necesar să fie examinată minuțios justificarea cheltuielilor respective.

În contextul factorilor enunțați, există premise de a revizui tarifele pentru SA „Termoelectrica” atât la producerea energiei termice, cât și celei electrice. La determinarea noilor tarife trebuie de ținut cont și de valoarea devierilor financiare, care s-au format după micșorarea tarifului la gazele naturale.

Totodată trebuie de menționat că există datorii istorice ale SA „Termoelectrica” față de SA „Moldovagaz”, în mare parte din cauza neajustării la timp a tarifelor pentru energia termică în perioadele anterioare. Datoriile respective trebuie verificate, iar ANRE trebuie să aprobe prin hotărâre valoarea devierilor financiare formate anterior, precum și mecanismul de compensare a acestora. Până în prezent nu există o astfel de hotărâre.

---

⁸ Idem 6

⁹ Amortizarea imobilizărilor la energia termică în 2017 – 107.712,27 mii lei (sursa - <https://bit.ly/2lPhHhL>), amortizarea imobilizărilor la energia electrică în 2016 – 19.525,7 mii lei (sursa - <https://bit.ly/2PwrRGE>).